

ROK SMÍŘENÍ V LITOMĚŘICKÉ DIECÉZI 2026

✦ Katecheze pro dospělé

Uzdravení paměti – cesta k opravdovému smíření

1. Úvod – proč právě smíření? (5–7 min)

Biskup Stanislav Přibyl vyhlašuje rok 2026 v litoměřické diecézi **Rokem smíření**. Zdůrazňuje přitom, že smíření je skutečnou potřebou našeho regionu, který nese **hluboké jizvy** po poválečném konfliktu a odsunu.

Možno nabídnout:

Smíření není jen téma minulosti. Biskup nás zve léčit vztahy — rodinné, sousedské, farní i společenské — protože zranění minulosti se přelévají do dneška.

Krátká otázka:

Kde já osobně cítím, že něco potřebuje smíření?

(není třeba sdílet nahlas)

2. Biblický základ: Uzdravení paměti a návrat do pravdy (10 min)

Navrhni tři texty k výběru:

1. **Lk 24,13–35 – Učedníci na cestě do Emauz**
Pomalé otvírání očí, pochopení minulosti, proměna srdce.
2. **2 Kor 5,17–19 – Služba smíření**
„Bůh nás povolal, abychom byli služebníky smíření.“
3. **Ef 2,14–22 – Kristus je náš pokoj, boří zeď**

Diskuzní otázky:

- Jak se liší „zapomenout“ od „uzdravit paměť“?
- Co znamená být služebníkem smíření v dnešní společnosti?

- Kde ve svém životě vidím zdi? A kde touhu po pokoji?
-

3. Klíčové prvky Pastýřského listu (teologický a historický impuls) (10–12 min)

a) Realistický pohled na minulost

Biskup nechce historii hodnotit ideologicky, ale s pravdou a láskou:

- „Nechci hodnotit, jestli to bylo dobře nebo ne, to přísluší historikům.“
- Připomíná, že odsun byl provázen „hněvem, touhou po pomstě, okrádáním, ponížením“ a masakry na konkrétních místech.

b) Důraz na osobní i kolektivní svědomí

Biskup vybízí k reflexi:

- „K ohlédnutí nazpět patří zpytování svědomí a ochota přiznat, že ne vše, co jsme mysleli, mluvili a činili, bylo správné.“

c) Uzdravení paměti skrze setkání

Plánují se *pouti smíření na dvanácti místech* spojených s násilím.

- „Biskup vybírá dvanáct míst, kde se odehrálo násilí a umírali lidé, se záměrem zvát tam na poutě smíření.“
 - Setkání s vysídlenými a jejich potomky má být součástí Roku smíření.
-

4. Zážitková část – „Mapa naší paměti“ (10 min)

Pomůcky: velký papír + fixy; nebo tichá osobní práce.

Úkol:

Každý účastník si nakreslí jednoduchou mapu:

- **místa mojí radosti**
- **místa zranění**
- **místa, kde mám pocit vnitřního napětí/bolesti/zloby**
- **místa, která by potřebovala nový začátek**

Poté krátká tichá modlitba za konkrétní osobní nebo rodinné „místa bolesti“.

(Je to citlivé – není nutné nic sdílet veřejně.)

5. Reflexe: „Jak bořit zdi?“ (10 min)

Vychází z biskupovy myšlenky, že největší šrámy zůstaly „především v nás a mezi námi“.

Diskuze ve skupinkách:

- Kde vidím v našem farním životě „neviditelné zdi“?
- Co mne někdy brzdí v odpuštění?
- Jak mohu být „nositel smíření“ v místě, kde žiji?
- Co by pomohlo našemu společenství růst v pokoji?

6. Symbolická akce – „Kameny a světlo“ (10 min)

Pomůcky:

miska s oblázky, zapálená svíce.

Průběh:

1. Každý vezme **kámen**, který symbolizuje tíhu minulosti, osobní bolest či křivdu.
2. V tichu chvíli drží kámen v ruce.
3. Položí kámen k zapálené svíci se slovy (nahlas nebo v duchu):
„Pane, odevzdávám Ti to, co tíží naši paměť. Dej, ať se z tvého světla rodí smíření.“

Silný prvek pro dospělé – propojuje historii diecéze se spiritualitou.

7. Závěrečná modlitba

„Bože pokoje,

Ty vidíš všechny rány naší země, naší diecéze i našich srdcí.

Děkujeme Ti za dar pravdy, která osvobozuje, i za odvahu biskupa Stanislava vyhlásit Rok smíření.

Uč nás naslouchat druhým, uzdravovat paměť,

vzdát se nenávisti a odpustit tam, kde jsme byli zraněni.

Ať naše farnosti, naše rodiny i naše krajina dýchají pokojem.

Skrze Krista, našeho Pána, který boří zdi a tvoří jedno lidství.

Amen.“

8. Domácí úkol / pokračování

Navrhni tři jednoduché kroky pro příští týden:

1. Vyhledat člověka, s nímž mám napjatý vztah — a nabídnout dialog.
 2. Přečíst si celý pastýřský list v tichu a vybrat si jednu větu jako osobní motto.
 3. Navštívit jedno z „míst paměti“ ve svém okolí — starý kostel, hřbitov, zaniklou ves — a pomodlit se tam za pokoj v krajině i mezi lidmi.
-

ROK SMÍŘENÍ
V LITOMĚŘICKÉ DIECÉZI
2026

Katecheze pro otevřenou skupinu věřících a hledajících

Smíření jako cesta k pokoji

1. Úvod:

Setkání uprostřed příběhu našeho kraje (5–7 min)

Biskup Stanislav připomíná, že rok 2026 má být v litoměřické diecézi **Rokem smíření**, protože náš region nese stále stopy minulých zranění — především poválečného odsunu a násilí provázejícího národnostní změny.

- Rok 2026 je vyhlášen „Rokem smíření“
- Odsun byl provázen bolestí, hněvem, ponížením a zanechal „šrámy především v nás a mezi námi“.

Možno vysvětlit:

Tato setkání nejsou určena jen aktivním věřícím. Téma smíření se týká každého — kdo někdy zažil ztrátu, nespravedlnost, napětí v rodině, v práci či ve společnosti. Jde o lidské téma, které má i duchovní rozměr — jak kdo z nás chce.

Krátká otázka pro každého (bez sdílení):

„Kde ve svém životě vidím místo, které by si přálo víc pokoje?“

2. Krátký podnět z Bible – přístupný pro všechny (5–8 min)

Zvol text, který může oslovit i hledající:

Mt 5,9: „Blaze těm, kdo působí pokoj.“

Jde o univerzální výzvu, která přesahuje náboženské hranice.

Nabídní 3 perspektivy:

- **Lidskou:** Pokoj nepřichází sám. Někdo ho musí začít tvořit jako první.
- **Společenskou:** Mnohé konflikty pokračují, protože „nikdo neudělá první krok“.
- **Duchovní:** Pro věřící je hledání pokoje-hledání odpovědi na Boží volání; pro hledající může jít o cestu k hlubšímu vnitřnímu klidu či pravdivosti.

Žádné svědectví není „povinně křesťanské“; každý mluví z vlastní zkušenosti.

3. Téma z pastýřského listu – lidsky a citlivě (10–12 min)

a) Pravda o minulosti

Biskup říká, že k ohlédnutí patří „zpytování svědomí a přiznání, že ne vše bylo správné“. To je univerzální lidská zkušenost — každý si někam nese svou nedokonalost.

b) Uzdravení paměti našeho kraje

Region stále nese stopy války a poválečného násilí: rozbořené domy, chátrající kostely, ztracené vazby ke krajině.

Tato minulost ovlivňuje identitu lidí i atmosféru míst.

c) Smíření není slabost

Smíření neznamená zapomenout, zlehčovat nebo omlouvat zlo.

Je to odvaha postavit se minulosti čelem — jako jednotlivci i jako společenství.

4. Zážitková aktivita

Co by naše krajina řekla? (10 min)

Úkol (bez sdílení nebo dobrovolně):

Každý si představí místo, kterému je nějak blízký:

- starý dům
- kostel nebo hřbitov

- opuštěná továrna
- alej, louka, místo z dětství...

A položí si otázky:

1. **Jaké příběhy by to místo vyprávělo?**
2. **Jaké radosti a bolesti tam možná zůstaly nevypovězené?**
3. **Jak já mohu být člověkem, který přináší pokoj tam, kde žiju?**

Tato část vytahuje duchovní rovinu skrze vztah k místu — blízkou věřícím i hledajícím.

5. Diskuzní část – společná rovina všech lidí (10–15 min)

Rozděl skupinu do malých kroužků (4–6 osob).

Nabídní otázky, které nikoho „nezaženou do kouta víry“:

- Co podle vás pomáhá lidem odpustit?
- Koho je těžší přijmout: někoho, kdo mne zranil, nebo sám sebe, když udělám chybu?
- Kde vidíme v dnešní společnosti „zdi“ mezi lidmi? Co by pomohlo je bourat?
- Co může dělat jednotlivec? Co může dělat společenství?

Důležité: žádat respekt a citlivost. Žádný názor není „špatně“.

6. Symbolická akce

Nesu světlo do svého příběhu (7–10 min)

Pomůcky:

malé svíčky nebo čajovky

Postup:

1. Účastníci dostanou svíčku a v tichu promyslí jednu oblast života nebo vztahů, kde si přejí víc pokoje.
2. Každý položí svíčku doprostřed (nebo ji nechá před sebou), se slovy, která jsou mu blízká:
 - „Přeji si pokoj.“
 - „Chci nový začátek.“

- „Prosím o odvahu k pravdivosti.“
 - „Pane, opatruj mě“ (pro věřící).
3. Všichni chvíli mlčí — společný prostor, ne vnucená modlitba.
-

7. Závěrečný duchovní moment (volitelně modlitba / meditace)

Pro **věřící** nabídní krátkou modlitbu:

„Bože pokoje, nauč nás obnovovat vztahy a přinášet pokoj tam, kde žijeme.“

Pro **hledající** nabídní tichou meditaci:

„Zamysli se nad tím, kde by sis přál/a více porozumění a otevřenosti — a co pro to můžeš udělat.“

8. Pokračování – malá výzva pro všechny

- Vybrat si jeden konkrétní krok ke smíření v každodenním životě.
 - Navštívit nějaké místo, které nese paměť kraje (zaniklá ves, starý hřbitov, zachráněný kostel) a věnovat mu myšlenku nebo modlitbu.
 - Přečíst si pastýřský list a najít v něm větu, která mě osloví jako člověka — bez ohledu na míru víry.
 - Zúčastnit se bohoslužby smíření na některém z míst smíření. (více na www.dltm.cz)
-

BISKUPSTVÍ LITOMĚŘICKÉ